

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 18. 7. 1985, sp. zn. 11 To 51/85, ECLI:CZ:NS:1985:11.TO.51.1985.1

Číslo: 45/1986

Právní věta:

Předpokladem pro naplnění znaků okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby uvedené v § 234 odst. 2 písm. a) tr. zák. je, aby šlo nejméně o tříčlenné sdružení trestně odpovědných osob, jejichž vzájemná součinnost na realizování trestné činnosti vykazuje takovou míru plánovitosti jejího průběhu a tomu odpovídající a koordinaci úloh jednotlivých účastníků, že tyto okolnosti zvyšují pravděpodobnost úspěšného provedení trestného činu loupeže a tím i jeho nebezpečnost pro společnost.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 18.07.1985

Spisová značka: 11 To 51/85

Číslo rozhodnutí: 45

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Loupež, Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, Organizovaná skupina

Předpisy: 140/1961 Sb. § 234 odst. 2 písm. a

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud ČSR k odvolání obviněné H. P. podle § 258 odst. 1 písm. b), d) tr. ř. a ohledně obviněného M. H. podle § 261 tr. ř. zrušil napadený rozsudek městského soudu v Praze ze dne 27. února 1985 sp. zn. 3 T 27/84 též ve výroku o vině obviněných trestným činem loupeže podle § 234 odst. 1, 2 písm. a) tr. zák. dílem dokonáným, dílem nedokonáným a podle § 259 odst. 3 tr. ř. sám rozsudkem ve věci rozhodl.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem městského soudu v Praze byla obviněná H. P. mimo jiné uznána trestným činem loupeže podle § 234 odst. 1, 2 písm. a) tr. zák. dílem dokonáným, dílem nedokonáným, jehož se dopustila tak, že společně s M. H. dne

12. 8. 1984 v pozdních večerních hodinách podle předem dohodnutého plánu společně s nezletilou M. J., nar. 21. 8. 1969, vylákali z Prahy 1 na odlehlé místo poblíže Balabenky v Praze 9 F. Š. a za

použití násilí mu odcizili peněženku s částkou nejméně 4000,- Kčs. V přesně nezjištěné době, vždy v pozdních večerních hodinách, někdy od konce června 1984 do 20. 8. 1984 společně s nezletilou M. J. podle předem stanoveného plánu nejméně ve čtyřech případech vylákali z Prahy 1 poblíže vinárny „Narcis“ na odlehlá místa v Praze 9 neztotožněné podnapilé muže a za použití fyzického násilí či pohrůžky takovým násilím, jim odcizili peníze v bližší nezjištěné výši. K prvnímu útoku došlo koncem června 1984 poblíže Balabenky ke škodě muže ve věku kolem padesáti let, ke druhému útoku došlo v polovině července 1984 v lesíku poblíže nákupního střediska Havana ke škodě muže ve věku kolem padesáti pěti let, ke třetímu útoku došlo koncem července 1984 poblíže Balabenky ke škodě muže ve věku kolem třiceti let, ke čtvrtému útoku došlo počátkem srpna 1984 v lesíku u nákupního střediska Havana ke škodě muže ve věku kolem padesáti let. Dne 28. 8. 1984 kolem 23.00 hod. podle předem stanoveného plánu společně s nezl. M. J. vylákali z Prahy 1 poblíže vinárny „Narcis“ na odlehlé místo v Praze 6, ulice Pod cihelnou, V. Z., kde ho povalili na zem a za použití fyzického násilí mu odcizili igelitovou tašku s částkou nejméně 4700,- Kčs s kabelkou a osobními doklady; v přesně nezjištěný den koncem srpna 1984 společně s nezl. M. J. odvezli automobilem zn. Dacia, řízeným obžalovaným M. H. z Prahy 1, Rytířská ul., do Prahy 6 neztotožněného muže, pod příslibem pohlavního styku s mladistvou od něho vylákali částku 300,- Kčs, přičemž měli v úmyslu se na odlehlém místě Prahy 6 za použití fyzického násilí či pohrůžky takovým násilím zmocnit peněz poškozeného, avšak z obavy před odhalením vysadili muže v Praze 6 z automobilu a z místa odjeli.

Proti citovanému městskému soudu podala v zákonné lhůtě odvolání obžalovaná H. P. Namítla v něm, že skutková zjištění soudu prvního stupně nejsou ani spolehlivá ani úplná, neboť byla vybudována výlučně na jediném usvědčujícím důkazu, a to výpovědi mladistvé M. J. Za nesprávné označila odvolatelka také posouzení trestné činnosti loupežného charakteru jako činnosti organizované skupiny ve smyslu § 234 odst. 2 písm. a) tr. zák. s odůvodněním, že podle jejího názoru jednání popsané v napadeném rozsudku nevykazovalo takovou potřebnou míru plánovitosti a koordinace úkolů jednotlivých členů, které naplnění tohoto kvalifikačního momentu vyžaduje.

Nejvyšší soud ČSR z podnětu podaného odvolání přezkoumal podle § 254 odst. 1, 2 tr. ř. správnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, proti nimž mohla odvolatelka podat odvolání, jakož i správnost postupu řízení, které jim předcházelo. Přihlížel přitom i k vadám, které nebyly odvoláním výslovně vytýkány, a shledal, že podaný opravný prostředek je zčásti důvodný.

V řízení, které předcházelo napadenému rozsudku, byly shromážděny všechny dosažitelné důkazy potřebné k objasnění skutečného stavu věci a bylo v něm také řádně všemi orgány trestního řízení postupováno podle odpovídajících ustanovení trestního řádu včetně těch, jimiž se má zabezpečit právo obviněného na obhajobu. Městský soud v rámci hlavního líčení zákonnou formou provedl dokazování, postupoval v duchu ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř., při hodnocení všech provedených důkazů postupoval v souladu s ustanovením § 2 odst. 6 tr. ř. V odůvodnění napadeného rozsudku také soud prvního stupně přesvědčivě rozvedl, na základě kterých skutečností a důkazů vybuodoval své závěry o vině obžalované H. P. Na rozdíl od odvolatelky shledal proto odvolací soud dokazování provedené soudem prvního stupně zákonným a úplným, a také řízení, které předcházelo napadenému rozsudku, nevykazovalo žádné vady.

Prokázané jednání bylo městským soudem v Praze správně posouzeno jako trestný čin loupeže. V plném souladu se zákonem však nebyl shledán závěr soudu prvního stupně, že všechny loupežné útoky byly spáchány organizovanou skupinou, jejíž členkou byla odvolatelka H. P.

Organizovaná skupina je kvalifikovaným případem spolupachatelství, popř. účastenství na trestném činu. Jejími členy tedy mohou být jen osoby trestně odpovědné. Předpokladem pro naplnění znaku „organizovaná skupina“ tedy je, aby šlo nejméně o tříčlenné sdružení trestně odpovědných osob, jejich vzájemná součinnost na realizované trestné činnosti by navíc vykazovala takovou míru plánovitosti jejího průběhu a tomu odpovídající podrobné rozdělení a koordinaci úloh jednotlivých

pachatelů, že by tyto okolnosti význačně zvyšovaly pravděpodobnost úspěšného provedení trestného činu, a tím i jeho nebezpečnost pro společnost.

Městský soud v Praze sice správně shledal a v odůvodnění napadeného rozsudku pečlivě dovolil podrobnou plánovitost pachateli společně dohodnuté formy trestné činnosti loupežného charakteru, dovolil i konkrétní vymezení úloh každého ze tří účastníků včetně odvolatelky H. P. na jednotlivých útocích, popsal také způsob, jak byl jimi ve skutečnosti stanovený plán v jednotlivých případech realizován, a vyhodnotil úspěšnost těchto akcí. Ta byla dobře patrna již ze značné sumy docíleného zisku, a z toho, že pouze jeden zamýšlený útok nebyl dokonán, a to ještě jenom v důsledku zmatku a omylu pachatelů obávajících se toho, že napadený je příslušník VB.

Námitka odvolatelky ohledně nedostatku potřebné plánovitosti a koordinovanosti úloh mířící proti kvalifikaci „organizované skupiny“ proto nemohla obstát.

Městský soud v Praze však přehlédl, že v případě některých útoků jedna z účastníků M. J. nebyla pro nedostatek věku trestně odpovědná. Za této situace v době realizace uvedených akcí nešlo o sdružení tří, ale jen dvou trestně odpovědných osob. Nemohlo tedy jít o organizovanou skupinu a uvedené útoky nemohly být ani stran obžalované H. P. ani stran dalšího účastníka M. H. podřazeny pod kvalifikovanou skutkovou podstatu trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1, 2 písm. a) tr. zák. Nic ovšem nebránilo aplikaci tohoto zákonného ustanovení v případě ostatních útoků začleněných do jediného pokračujícího trestného činu loupeže (pod body 3, 5), kterých se M. J. zúčastnila již po dosažení věkové hranice patnácti let, a tedy jako trestně odpovědná mladistvá pachatelka (§ 11, § 74 tr. zák.).